

ZAČÍNÁ ROK DVACET DVANÁCT

ZAČÍNÁ ROK REFOREM NEČASOVY VLÁDY

Všichni jsme dostali „přidáno“ zvýšením spodní hranice DPH z 10 % na 14 % bez výjimek za potraviny, knihy a léky, jak o nich probíhaly diskuse. Ceny všeho, nač si vzpomeneme, jdou nahoru. Ale teplárny, vodárny, dodavatelé elektřiny a plynu zvedaly ceny již od léta, obchodníci zdražovali potraviny a jídlo až o třetinu od září, jízdné Českých drah s platností nového jízdního řádu. Nyní se opět jejich ceny zvedají. A též jízdné městské hromadné dopravy, pohonné hmoty, dálniční známky, nájem v obecních bytech (rostl už loni počet dlužníků, kteří neměli z čeho zaplatit), knihy a časopisy (po korunách šly ceny deníků vzhůru už loni), stavební práce atd. Už loni rostl počet pohřbů bez obřadu. Za recept sice zaplatíme o 30 Kč méně, o to víc zaplatíme za léky, do 50 Kč zaplatíme okamžitě, je k dispozici nadstandard v podobě lepší sádry na zlomeninu končetiny, na dřívější termín operace atd. Vedou se úvahy až o dvojnásobném poplatku za odpad, jak požadují některé obce, čeká se na změnu v zákoně – dosud nejvyšší částka je 500 Kč za rok. Valorizace důchodů je nižší, než byla slibována v létě a reaguje na zvýšení cen od září 2010 do srpna 2011, jak vysvětlil ministr práce a sociálních věcí – měl by zkusit žít s platem nebo důchodem, které jsou u většiny obyvatel pod jejich průměrnými částkami uváděnými ve statistice. A ministr financí řekl, že v případě prohloubení hospodářské krize by DPH mohla být zvýšena na 19 %. Po celý rok budeme překonávat „nečas Nečasovy vlády“.

ROK 2012 BUDE ROKEM VOLEBNÍM

Na podzim to budou volby krajské a v 27 volebních obvodech též volby senátní. V Brně půjde o volební obvod č. 59 v městských částech Brno-střed, Kohoutovice, Nový Lískovec,

V EU SE ZRUŠILY VŠECHNY HRANICE, ALE NA HRANICI BÍDY SE NĚJAK POZAPOMNĚLO...

Starý Lískovec, Bosonohy. ÚV KSČM na zasedání 3. prosince schválil teze volebních programů KSČM a zásady pro výběr kandidátů KSČM pro tyto volby. Půjde o to vybrat co nej kvalitnější kandidáty, kteří mají autoritu na veřejnosti, odborné schopnosti a morální vlastnosti na takové úrovni, aby byli přijatelní pro příznivce KSČM i pro širokou veřejnost. Usilujme o co nejlepší výsledky v krajských i senátních volbách!

V KVĚTNU SE USKUTEČNÍ VIII. SJEZD STRANY

Komplexně zhodnotí vývoj ve světě a v naší společnosti v době od posledního sjezdu, činnost strany a jejich orgánů při plnění usnesení sjezdu a na podkladě tohoto rozboru určí základní orientaci a úkoly strany na další čtyři roky. Půjde o to plnit závěry VIII. sjezdu na úrovních každého orgánu a organizace strany, získávat další občany pro politiku strany, která jediná na politické scéně důsledně obhajuje a prosazuje zájmy a potřeby pracujících lidí.

Karel JANIŠ

KOLUMBÁRIUM S OSTATKY SOVĚTSKÝCH OSVOBODITELŮ PONIČENO

Policie ČR pátrá od pátku 13. 1. po neznámých pachatelích, kteří poničili urnovou stěnu s ostatky sovětských pilotů - osvoboditelů jihu Moravy z fašistické nadvlády na jaře 1945, která je na Čestném pohřebišti Ústředního hřbitova v Brně.

Pachatelé rozbili velkou silou jednu ze skleněných tabulí o síle asi jeden centimetr na kolumbáriu za centrálním pylonem. Popel z ostatků padlých sovětských pilotů z asi šesti kovových uren vysypali a urny ukradli. Ve skleněné tabuli je díra velká jeden krát dva metry, nyní překrytá deskami. O poničení tohoto majetku města Brna byl informován mj. Generální konzulát Ruské federace v Brně.

Poničené kolumbárium si prohlédla i předsedkyně jihomoravské Krajské rady Česko-ruské společnosti Dobromila Kosinová. Následně nám řekla: »Ublížovat těm, kteří se nemohou bránit, je zločin. Ublížovat mrtvým je zverstvo. Ublížovat padlým osvoboditelům, partyzánům nebo odbojářům, kteří svůj život položili za nás, na to není definice. Těm, kteří tento hrozný čin provedli, pokud se najdou, patří hodně vysoký trest, včetně náhrady škody. Jen rozbité sklo bude stát desetitisíce korun, které bude muset zaplatit město Brno ze svého rozpočtu. Peníze mu tím budou na něco chybět. Spáchaný čin nelze žádnými penězi odčinit. Je to hanba pro nás všechny. Dost na tom, že v Brně už byly poničeny pomníky Sovětské armády v městských částech Královo Pole, Řečkovice, Komín nebo v Soběšicích. Všechny tyto činy zasluhují odsouzení a přísné potrestání,« uzavřela Kosinová. (vž)

BRNO MÁ NOVÝ ARCHITEKTONICKÝ NÁVRH NÁDRAŽÍ V CENTRU

Architekti z Fakulty architektury VUT v Brně Ondřej Chybík, Michal Křištof a Jan Vrbka pod vedením Karla Havliše vytvořili návrh možné budoucí podoby modernizovaného nádraží v centru Brna. Postavené dle jejich návrhu by se prý stalo jedním ze symbolů Brna, dobře by zapadalo do prostoru Nových sadů, přijemnilo by pobyt cestujícím a nabídlo obchodní příležitosti. Návrh se zabývá i novým urbanistickým řešením Jižního centra.

Popudem k vypracování návrhu byl fakt, že odsun nádraží asi 700 m na jih se skoro sto let nedaří realizovat. Je potřebné uvažovat nad reálným projektem levnější modernizace nádraží v centru. Technický projekt, jak modernizovat nádraží v centru, je znám od roku 2006. V multikriteriální analýze z roku 2007 byl vyhodnocen jako lepší než odsun nádraží. Dopusud ale chybělo architektonické ztvárnění nádraží, tedy jakou konkrétně by měla podoba budova modernizovaného nádraží v centru. Takový návrh vypracovali architekti Chybík, Křištof a Vrbka, kteří vyšli z pět let starého urbanistického řešení Ivana Lejčara.

Lejčar, urbanista občanské koalice Nádraží v centru, k urbanismu nádraží uvedl: »Urbanistické řešení nádraží v centru vždy stálo na axiomu, že moderní nádraží v centru je katalyzá-

Radniční TV magazín skončil, zatím

Radniční zpravodajsko-publicistický pořad Brněnské oko, který diváci sledovali vždy ve čtvrtek od 17,⁴⁰ hodin na TV Prima, skončil. Vyráběla ho menší televizní společnost RTA Jižní Morava. Nově založená Prima family vysílá od nového roku již bez regionálních vstupů televizních studií RTA.

Brněnský magistrát byl proto nucen zatím na jeden měsíc přerušit plnění smlouvy s RTA Jižní Morava o tvorbě magazínu Brněnské oko, protože není kdo by pořad odvysílal. Smlouva je platná do konce roku 2014. Radnice hledá náhradní řešení.

»Televizní magazín Brněnské oko si za léta svého vysílání získal pravidelné diváky. Nyní, za nově vzniklé situace, hledáme řešení, které by vedlo k zachování poskytovaného televizního informačního servisu. V případě, že již nebude možné pořad vysílat digitálně terestricky v multiplexu 2 tak jako dosud, bude zajištění plnohodnotné varianty problematické,« uvedl primátor Brna Roman Onderka.

Magistrát města Brna informuje veřejnost ještě prostřednictvím informačních novin Brněnský Metropolitan a na svých webových stránkách www.brno.cz. Novinka v informování brněnské veřejnosti je radniční rádiomagazín Brněnské echo, který je vysílán každou středu v 16,⁴⁰ hodin na Hitrádiu Magic Brno. (vž)

V R. 2012 BUDOU UKONČENY PROJEKTY

- **ZPŘÍSTUPNĚNÍ KOSTNICE POD KOSTELEM SV. JAKUBA** koncem roku. Je po pařížských katakombách druhá největší v Evropě. Při výkopě kromě kostí nalezeno 24 renesančních rakví v tak špatném stavu, že se rozpadly. Náklady 30 milionů korun.
- **KRÁLOVOPOLSKÉ TUNELY** na konci srpna. Stavba blokována protesty obyvatel pomůže odklonit dopravu z centra. Náklady 12 mld. Kč.
- **DIVADLO V ORLÍ** na podzim. JAMU je staví pro studenty hudební a divadelní fakulty se sálem pro 100 diváků, s kavárnou se zahrádkou a vinárnou v barokních sklepech. Náklady 150 mil. Kč.
- **OPRAVA PIONÝRSKÉ UL.** v srpnu. Bude vyřešen havarijný stav kanalizace, odhlučnění povrch silnice a opraveny chodníky. Cena 110 mil.
- **OPRAVA VILY TUGENDHAT** 29. února. Vyvrcholí dvouleté práce na opravách vily zapsané na seznamu Unesco. Náklady 165 mil. Kč.
- **REKONSTRUKCE KASINA U HLAVNÍHO NÁDRAŽÍ** koncem roku. Investor začíná opravovat budovu, která před 10 lety vyhořela. Má tu zmiznout obchodní centrum s kancelářemi. Nejsou zatím jasné náklady.

tor rozvoje obou částí centra. Z toho vycházel i můj původní návrh, který řešil průchodnost nádraží z historického centra na jih. Dnes může člověk projít pouze podchodem, v našem návrhu přibyl dva další průchody, jeden navazuje i na frekventovanou páteřní Masarykovu ulici.«

Havliš řekl: »Ústav, který vedu, se několik let nádražím a Jižním centrem intenzivně zabývá. Nejprve jsme tvořili urbanistické podoby a vize Jižního centra s odsunutým nádražím či městskou rychlodráhou. Došli jsme k poznání, že Brno potřebuje přehodnotit představu, že bude někdy odsouvat nádraží. To je finančně nereálná vize. Předložený návrh ukazuje, jaké by mohlo nádraží v centru být.«

Chybík připojil: »Brňané se mohou přesvědčit, že modernizované nádraží v centru není bariéra mezi historickým jádrem města a budoucím Jižním centrem, naopak tato dvě místa propojí. Navrhované řešení nádraží v centru organicky zapadne do konceptu brněnské „Ringstrasse“ (Nádražní, Benešova, Roosveltova, Joštova, Husova) a stane se významným architektonickým prvkem a veřejným prostorem.«

Křištof dodal: »Návrh ukazuje, že železnice vedená centrem, umí být městotvorný prvek, který městu nevádí, naopak mu prospívá. Zachovat nádraží v centru je důležité z dopravního i urbanistického hlediska. Člověk z něj dojde za čtvrt hodiny na opačný konec historického centra, tj. dopravní uzel Česká-Joštova, i na druhou stranu budoucího Jižního centra. O tuto výmnoženost by byla obrovská škoda přijít.«

Jan Vrbka sdělil: »Z tisíců nádražních staveb ne všechny mají takové štěstí být v těsné blízkosti městských symbolů, jako navrhovaná hala nového nádraží v centru u Nových sadů. Proto jsme navrhli její střechu jako lehký baldachýn s průzory na dominantu Petrova s katedrálou, kterou lze pozorovat z vlaku i ze všech nástupišť. Předpokládáme, že takto řešené nádraží by se stalo jedním ze symbolů Brna.« (vž)

Před 75 lety vydechli naposled Josef Pekař, F. X. Šalda, T. G. Masaryk

V roce 1937 odešlo několik významných představitelů našeho národa.

23. ledna 1937 to byl historik Josef Pekař (narozený 12. dubna 1870). Zabýval se významnými obdobími našich dějin tak důrazně, že jeho odsouzení husitství, kladné hodnocení pobělohorské doby a kritika první pozemkové reformy po vzniku ČSR si „vysloužilo“ pojmenování Pekařovo pojetí dějin našeho národa oproti Palackého pojetí, které naopak za vyvrcholení boje našeho národa za svobodu, právo a sociální pokrok považovalo husitství. K tomuto pojetí se v širších souvislostech přihlašovali mnozí představitelé našeho národního obrození i T. G. Masaryk.

4. dubna 1937 zemřel František Xaver Šalda (narozený 22. prosince 1867), náš přední literární, divadelní i výtvarný kritik, dramatik i spisovatel. Jeho kritické dílo, shromážděné zejména v 9 dílech jeho zápisníku, ale i v několika samostatných knihách a statích, představuje nové pojetí kritiky jako samostatné umělecké tvorby. Ovlivnil i vývoj našeho písemnictví, podpořil generaci Jiřího Wolker a Vítězslava Nezvala. V době perzekuce komunistického tisku dal straně k dispozici časopis Tvorbu.

14. září 1937 zemřel filozof, sociolog, politik a státník, zakladatel samostatného československého státu a jeho první prezident Tomáš Garrigue Masaryk (narozený 7. března 1850).

Karel JANIŠ

NA ZEMI UŽ JE SEDM MILIARD LIDÍ

V pondělí 31. října 2011 to oznámilo OSN. Populační růst se neustále zrychluje, v roce 1927 byly na Zemi 2 miliardy lidí, v roce 1998 šest miliard, v roce 2050 může jít o 10,6 miliard a v roce 2100 přes 15 miliard.

Podle údajů OSN tvoří lidé mladší 25 let 43 % lidí na Zemi, lidí starších 60 let žije 893 milionů a do konce století jejich počet má dosáhnout 2,4 miliardy. Polovina všech lidí žije ve městech, za 35 let to budou již dvě třetiny.

V Americe, Evropě a Oceánii žije 1,7 miliardy lidí, v Africe 1 miliarda, přes 3 miliardy lidí žije v Asii a zůstane v tomto století nejlidnatějším světadílem – předpokládá se, že Indie předstihne v počtu obyvatel Čínu.

Ohlas na zprávu OSN o 7 miliardách lidí žijících na Zemi je rozporný. Jsou uvedeny údaje o tom, že v Africe až dvě třetiny narozených dětí nejsou registrovány, takže bude obtížné zajistit pro všechny děti dostatek míst ve školách, na bydlení a zdravotní péči.

Podmínky života lidí jsou velmi rozdílné a neradostné. 205 milionů lidí tvoří armádu nezaměstnaných. Přes 800 milionů lidí žije v chudinských čtvrtích. Miliarda lidí trpí hladem. Až 925 milionů lidí je chronicky podvyživeno. Až 150 milionů dětí jsou bezprizorní děti, jejich záběry např. ze Somálska jsou úžasně. Více než miliarda lidí žije bez potřebného množství pitné vody. Přitom je dost potravin a léků, aby lidé žili na slušné úrovni. Že tomu tak není, je důsledek kapitalistického uspořádání společnosti v jeho globální podobě. Jako buldozer drtí všechna opatření, která by kapitalismus provedl za existence bipolárního světa v oblasti zajištění lepších podmínek života lidí. Nyní již mu nic nestojí v cestě, aby blahobytně žilo „horních deset tisíc“. Za povšimnutí stojí, že skupina našich bojovníků za uplatňování lidských práv k tomuto stavu značné části lidstva mlčí – ono je snazší přijít s peticí na velvyslanectví Čínské lidové republiky, protestovat proti poměrům na Kubě, v Bělorusku a v KLDR. To je jejich pravá tvář a postoje k porušování práva na slušný život u nás i ve světě. Oni žijí v nejbláhobytnější době a nic jiného je nezajímá!

Karel JANIŠ

Mezi profesionály

Skokane do výšky,
hled' pravdě do očí.
Výš než tu nás teď
pan Lichva vyskočí!

Alois Reich

V ČR HROZÍ NÁRŮST EKONOMICKY ZÁVISLÝCH LIDÍ

Počet ekonomicky závislých lidí vzroste v ČR dle odborníků do r. 2050 na skoro dvojnásobek. To pokud se nepodaří včas zvýšit zaměstnanost lidí ve věku nad 50 let.

V demografickém vývoji se nejpočetnější skupinou v české populaci brzy stanou lidé ve věku od 50 do 64 let. Jejich zaměstnanost se pohybuje jen kolem 47 % a stav se bude zhoršovat. Odborníci proto převezmou zkušenosti z Finska, které má v EU nejpropracovanější způsob zaměstnávání stárnoucí populace. »Na rozdíl od Finska se v ČR nepodařilo skloubit podmínky pro odchody do důchodu v připravované důchodové reformě s aktivní politikou zaměstnanosti a s podporou pracovní schopnosti stárnoucí populace,« shrnula výsledky studie vedoucí expertního týmu **Milada Rabušicová** z Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty MU v Brně.

Lidé v předpenzijním věku hledající práci přibývá. »Možnost získat znovu práci u nich záleží na jejich kvalitaci a schopnosti adaptovat se na současné požadavky trhu práce. Navíc se na starší pracovníky pohlíží stereotypně,« upozornil člen expertního týmu projektu **Petr Novotný** z Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty MU. Řada zaměstnavatelů je přesvědčena, že se lidé po 50 letech věku hůře učí novým věcem, hůře se adaptují na změny a pracují nižším tempem než lidé mladší. Odborníci ale poukazují, že zaměstnávání starších lidí přináší i výhody. Při řešení praktických problémů užívají zkušenosti, které mladí nemají. Dlouholeté výzkumy a pozorování vyvracejí mýtus, že starší lidé nemají dostatečný potenciál pro učení. Lidé v tomto věku naopak dokáží lépe využívat informace, jejich zkušenost ovlivňuje i přístup k různým situacím a jejich interpretaci. Mají tedy nesporné výhody.

Pro zohlednění zvláštností zaměstnávání lidí nad 50 let navrhuje odborníci začít mezi zaměstnavateli v ČR prosazovat systém řízení zohledňující věk zaměstnanců, tzv. *age management*, který zahrnuje doporučení v péči o zdraví, restrukturalizaci pracovních míst, rozvoji pracovního prostředí, přizpůsobení organizace práce a hledání řešení, která omezují fyzickou zátěž pracovníků. Jde také o řízení směn dle potřeb zaměstnanců, o rozvoj mezigenerační spolupráce; podporu a propagaci rozvoje fyzické kondice zaměstnanců, o rozvoj personálních strategií s přihlédnutím k potřebě *age managementu* a o uspokojení z práce a zachování pracovní pohody.

Návrhy opatření k zaměstnanosti v této věkové skupině přinesl projekt *Strategie Age Managementu v ČR* vedený Asociací institucí vzdělávání dospělých ČR. Podílí se na něm odborníci z Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty MU. (vž)

★ ŠLI PŘED NÁMI

Jaroslav Ondráček – 70. výročí úmrtí

21. prosince 1941 byl v Mauthausenu zbaven života neúnavný zastánce práv pracujících Jaroslav Ondráček z Brna-Líšně, kde se 14. února 1897 narodil. Vyučený slévač našel práci ve Vítkovických železárnách i v 1. brněnské strojírně. Od roku 1921 byl členem KSČ, působil v odborech a v dělnické tělovýchově i jako herec-ochotník. V obecních volbách v roce 1935 získala KSČ nejvíc hlasů a Jaroslav Ondráček se stal starostou. Prosadil vydláždění hlavní ulice v Líšni, vybudování kanalizace a postavení budovy měšťanské školy.

Byl významným spoluorganizátorem velké protifašistické manifestace v líšeňském údolí, jíž se aktivně zúčastnili i mikulovští němečtí komunisté a sociální demokraté – ti do posledních chvil střežili československé státní hranice před příchodem hitlerovských vojsk a poté našli útočiště v několika rodinách v Líšni. I když pomnichovská vláda koncem roku 1938 KSČ rozpustila a komunisté v Líšni přišli o mandáty a místo starosty, nekapitulovali a pokračovali v protifašistickém odboji i v ilegality.

16. května 1941 byl Jaroslav Ondráček zatčen, vyslýchán v Kounicových kolejích a poté odvezen do koncentračního tábora v Mauthausenu. V roce 1946 byla po něm pojmenována ulice, která vede z hlavní ulice v Líšni do Mariánského údolí. kj

V ROCE 2012 BUDOU ZAHÁJENY TYTO PROJEKTY

- **OPRAVY STARÉ RADNICE**, její statiky, fasády a přistavěné věže. Radnice bude po celý rok uzavřená návštěvníkům. Náklady 20 milionů korun.
- **DOSTAVBA KANALIZACE** ve čtyřech městských částech. Náklady ve výši asi 1,5 mld korun kompenzuje městský rozpočet škrty v rozpočtech příspěvkových organizací.
- **OPRAVY ZELNÉHO TRHU** s jednotnými stánky prodejců zeleniny, zelení a fontány s pitnou vodou. Náklady 60 milionů korun.

Karel JANIŠ

Knihu statí vedoucího představitel čínských komunistů uvádí slovin-
ský filozof, psychoanalytik a kulturní
teoretik Slavoj Žižek (1949). Z před-
mluvy ke knize je zřejmé, že vychází
z filozofických tradic Hegela a rozbo-
ru marxistické teorie poznání. Ko-
mentuje statí Mao Ce-tungovy, které
vznikaly v reageni na tehdejší vývoj
v Číně a v KS Číny i na mezinárodní
situaci.

V knize je otištěno několik Maových
statí, které již byly uvedeny v českém
vydání Mao Ce-tung, Vybrané spisy,
sv. I-IV., SNPL Praha, 1957.

Stať **Z JISKRY MŮŽE VZPLANOUT
POŽÁR** z 5. ledna 1930 je kritikou někte-
rých pesimistických nálad tehdy ve stra-
ně vládnoucích.

Stať **O PRAXI** z července 1937. Šlo
tehdy o odhalení přívrženců dogmatismu
a přívrženců empirismu ze stanoviska
marxistické teorie poznání. Ze stej-
ných důvodů napsal Mao Ce-tung stať
O ROZPORU v srpnu 1937. Rozebírá:
Dva názory na svět. Všeobecnost rozpo-
ru. Specifičnost rozporu. Hlavní rozpor
a hlavní stránka rozporu. Totožnost
a boj protikladů. Místo antagonismu
mezi rozpory (*bylo by zajímavé rozebrat
současnou vládní koalici ODS, TOP 09
a VV z hledisek Maovy statí – moje po-
známka kj*).

Ve statí **PROTI LIBERALISMU** ze
7. září 1937 Mao polemizuje s odpůrci
ideologického boje a kteří stojí na stano-
visku bezzásadového míru.

Pod názvem **ČÍNSKÝ LID NELZE
ZASTRAŠIT ATOMOVOU BOMBOU**
jsou otištěny hlavní body rozhovoru
s finským velvyslancem 28. ledna 1955.

V knize je též několik Mao Ce-tungo-
vých statí, které dosud nebyly přelože-
ny.

Stať **PROTI KNIHOMOLŮM** z kvě-
tna 1930 charakterizuje ty, kteří studují
společenské vědy jen z knih a staví proti
nim tyto zásady: Bez probádání problé-
mu není právo na projev. Prozkoumat
problém znamená vyřešit ho. Proti kni-
homolům. Bez zkoumání současné
situace můžeme sklouznout k idealis-
tickému hodnocení třídních sil a idea-
listickému způsobu práce, což vede
k oportunistu nebo pučismu. Cílem
společenského a ekonomického bádání
je dosáhnout správného hodnocení
třídních sil a formulovat správnou takti-
ku vedení boje.

Vítězství čínského revolučního úsilí
závisí na porozumění čínských soudru-
hů čínským podmínkám.

**AMERICKÝ IMPERIALISMUS JE
PAPÍROVÝ TYGR** je část rozhovoru se
dvěma latinskoamerickými veřejnými
činiteli 14. července 1956.

Překvapením pro čtenáře jsou dvě
Maovy statí z roku 1958 – **KE STALINO-
VÝM EKONOMICKÝM PROBLÉMŮM
SOCIALISMU V SSSR a KRITIKA STA-
LINOVI KNIHY**. Tato kniha prý nic ne-
říká o nadstavbě. Mao Ce-tung jistě mu-
sel vědět, že se jí Stalin plně věnoval
v jazykovědných statích v roce 1950.

Na statí **O PRAXI a O ROZPORU**
z roku 1937 navázal Mao Ce-tung v roce
1957 obsáhlým rozbozem problému
**O SPRÁVNÉM ŘEŠENÍ ROZPORŮ
UVNITŘ LIDU**. Podotýká, že i když pů-
jde o rozpory mezi lidem a nepřítelem,
soustředí se i na rozpory uvnitř lidu.
Své názory Mao rozvinul ve 12 oddílech:
Dva druhy kvalitativně odlišných roz-
porů. Otázka likvidace kontrarevolucio-
nářů. Otázka družstevní transformace
zemědělství. Otázka továrníků a podni-
katelů. O intelektuálech. Otázka národ-
nostních menšin. Všeestranné plánování

a vhodné uspořádání. „Ať rozkvetou sto
květů, ať soupeří sto škol“ a „Dlouhodo-
bé soužití a vzájemný dohled“. K otázce
nepokojů způsobených hrstkou lidí.
Mohou být špatné věci přeměněny
v dobré? O hospodaření. Čínská cesta
k industrializaci.

Z května 1963 pochází článek **OD-
KUD SE BEROU SPRÁVNÉ IDEJE?**
Souvisí s ním úvaha z 18. srpna 1964
DISKUSE O OTÁZKÁCH FILOZOFIE.

Sborník materiálů Mao Ce-tunga
vrací čtenáře do doby bojů Číny s císař-
ským Japonskem, do doby před i po roce
1949, kdy vznikla Čínská lidová republi-
ka. Statí věnované teorii poznání z let
1937 a 1957 jsou vyjádřením vztahu
autora k tehdejší situacím z hlediska
marxistické teorie poznání. Mao Ce-
tung spojoval teorii s čínskou realitou
a má v tomto smyslu následovníky ve
snaze „budovat socialistickou společnost
se specifickými čínskými rysy“. Maovy
statí jsou i příspěvkem k současným dis-
kusím o vývoji v Číně, pokud jde o způ-
sob zkoumání a hodnocení poměrů.

★ ŠLI PŘED NÁMI

Kurt Konrad-Beer – 70. výročí smrti

Narodil se 15. října 1908 v Třebíči v německé židovské rodině. V Brně vystudoval
německé reálné gymnázium. V roce 1927 vystoupil ze židovské náboženské obce
a vstoupil do Kostuřky a KSČ. Studium lékařství nedokončil a stal se novinářem,
který pod pseudonymem Konrad psal do Rudého práva, Haló novin a Tvorby o kultuře
a o zahraniční politice s využitím znalosti němčiny, angličtiny, francouzštiny a ruš-
tiny. Byl průkopníkem marxistického hodnocení dějin, zejména husitství. Byl spo-
lupracovníkem 1. ilegálního ústředního vedení KSČ.

Jan Krejčí – 70. výročí poprav

Pocházel z rodiny krejčovského mistra, v níž se 4. dubna 1903 v Rajhradě narodil.
Pod vlivem studia marxistických knih vystoupil z církve a v roce 1925 vstoupil do
KSČ. Studia stavebního inženýrství, češtiny a francouzštiny nedokončil a stal se no-
vinářem. Psal do brněnské Rovnosti, Tvorby, Rudého práva o životě dělníků, o diva-
delních hrách jasným a výstižným jazykem. Jako člen 1. ilegálního ústředního vede-
ní KSČ byl 23. srpna 1941 zatčen.

František Taussig-Suchý – 60. výročí poprav

Narodil se v zámožné židovské rodině 10. července 1908 v Hlinsku. Studium che-
mie nedokončil. V roce 1927 vstoupil do KSČ a stal se tajemníkem v Chomutově,
Ostravě a Brně. O aktuálních problémech života dělníků psal do Moravské Rovnosti
a po Mnichovu do Nezávislé politiky. Jako spolupracovník 1. ilegálního ústředního
vedení KSČ byl 19. února zatčen.

Jeich osudy se naplnily před 70 lety: Kurt Konrad-Beer vydechl naposled
25. září 1941 v Drážďanech, **Jan Krejčí** byl popraven 30. září 1941 a **František Taus-
sig-Suchý** 29. září 1941 po nástupu Heydricha do Prahy.

Literatura:

Kurt Konrad, Svoboda a zbraně, NV 1949, Dějiny husitské revoluce, Ústav dějin
KSČ 1964.

Jan Krejčí, Na nepřemožitelné frontě, Svoboda Praha 1954,

V. Žampach, Krejčí – novinář.

O působení Krejčího a Taussiga-Suchého psal Otakar Franěk v knize Bojem zví-
těžila, kapitola z dějin Rovnosti 1885-1975, Blok Brno v Brně 1975.

Karel JANIŠ

Dokument „*Socialismus v 21. století*“ se problematikou bydlení nezabývá. Hlavním důvodem je meziresortní charakter těchto problémů zvláště po stránce ekonomické. Bydlením nevzniká nadhodnota, ta se naopak spotřebovává, když byla výstavbou bytových domů vytvořena; nájemním bydlením sice zdánlivě vzniká pronajímateli zisk, ten je však spotřebováván údržbou domu a režií. Ano, v sou-

Po roce 1945 jsme zdědili domy vybombardované a poničené přechodem fronty, proto bylo nutné zřídit bytové úřady a regulovat bydlení tak, aby nebylo lidí bez vlastního zavinění nebydlících; nové bytové domy se začaly ve větším měřítku stavět až od poloviny padesátých let, největšího rozmachu doznala bytová výstavba v letech sedmdesátých. Dnešní mladá generace nezná bydlení ve sklepech u rodin válkou poškozených, už není aktuální potřeba omezovat počet čtverečních metrů na osobu; zdravotně závadné byty, dědičtí tehdejšího kapitalismu, jsou přeměněny na nebytové prostory. Protože poměry se do roku 1989 změnilly, i když pomaleji, než bylo přáním občanů, nerozumíme dnes často omezením vydávaným v minulosti. Navíc dnes mnoho lidí má sice byt např. v Brně, ale bydlí většinu roku na chalupě či chatě a bydlení ve městě omezuje jen na zimní měsíce.

Z těchto změn vyplývají mnohé falešné pohledy na bytové hospodářství a předpisy je regulující. Nemálo lidí žehrá na bytový zákon z roku 1956 a prováděcí vyhlášku z roku 1957, podle nichž kde bylo víc než 12 m² na osobu, platil se poplatek z bytu bez ohledu na jeho stavební uspořádání. Z tohoto důvodu byly provedeny stavební úpravy jednak vynucené potřebou vyhovět předpisu, jednak spekulativní ve snaze předpisy obejít (např. z pokoje se udělala druhá kuchyň, aby se snížil počet obytných místností v domě a dům získal charakter rodinného domku). Přihlašovali se do bytů lidé, kteří bydleli jinde, aby se nemusel platit poplatek. Zákon o hospodaření s byty z roku 1964 a předpisy na něj navazující vycházely z představy, že kromě domů o obytné ploše do 120 m² budou jednou všechny byty patřit státu; to se již v šedesátých letech ukázalo nereálné, protože při pevném nájemném stanoveném tak, aby bydlení bylo každému dostupné finančně, bylo bytové hospodářství ztrátové. Navíc od šedesátých let doznala masového rozšíření družstevní i podniková bytová výstavba a na venkově stavba rodinných domků.

V roce 1991 byl zákon o hospodaření s byty zrušen – zastaral. Jenže nevznikly

časné době zvláště v největších městech ČR je nájemné právními předpisy stanoveno neúměrně vysoko, pokud odhlédneme od skutečnosti, že nynější ceny jsou maximální a pronajímatelé nemají snahu uprázdněné byty honem znovu pronajmout; kdyby tuto snahu měli, šli by s cenami dolů a nežádali povolené maximum. Jenže to je reakce na minulé poměry – a o nich nutno povědět více.

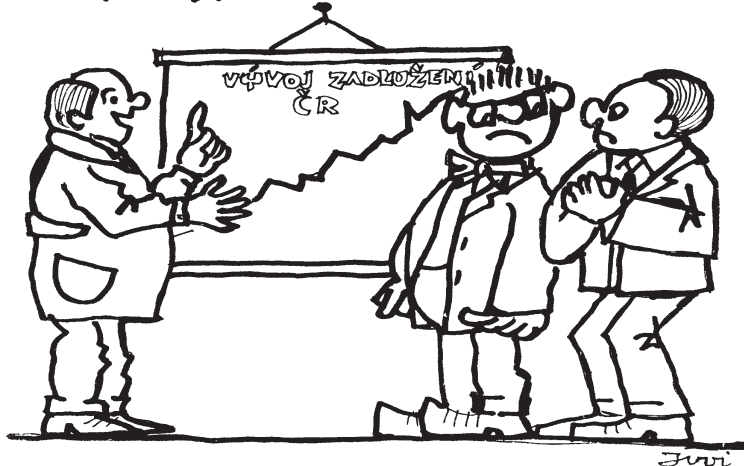
nové právní normy, odpovídající změněným poměrům. Otevřela se vrata spekulantům s byty a zvlášť těch, kteří chtěli na poměrech vydělat – nejprve pronájemky bohatým cizincům, pak vytvářením smluv na dobu určitou – a když nemáš na předražené nájemné, táhni. A poctiví nájemci, dříve chránění předpisy respektujícími sociální možnosti běžných lidí, byli bezmocní a stávají se z nich bezdomovci.

Tuto situaci je nutno změnit, je asociální a zakládá nerovnost mezi vlastníky domů či bytů a ostatními lidmi. Vlastníci nemovitostí jsou zase omezeni tím, že nemohou měnit své bydliště podle potřeb pracoviště. Jak odstranit nežádoucí imobilitu a umožnit lidem bydlet tam, kde našli práci? Řešením není „znárodnění“ bytového fondu, jak se o tom uvažovalo kolem roku 1950 (po vzoru SSSR, kde však historie vlastnictví k bytům byla jiná; mezi dvěma světovými válkami a ještě do šedesátých let byl stavebníkem bytových domů výhradně stát) a jak by to bylo ekonomicky nezdůvodněné; náklady na bydlení by měl nést ten, kdo v daném bytě bydlí, buď bezprostředně (vlastník) nebo formou nájemného (nájemce). Ideální by bylo rozvíjet všechny formy vlastnictví k bytům – státní, místní, podnikové, družstevní, formou spoluvlastnictví všech bydlících v domě k domu, příp. další; hlavně je však žádoucí podnítit iniciati-

vu lidí k tomu, aby si postavili dům a byty, které by jim vyhovovaly. Vždyť někdo chce velký byt, aby v něm mohl pěstovat své záliby, příp. ubytovávat časté hosty; jiné rodině stačí „byteček“, protože povolání anebo rodinné vazby vyžadují často odcestovat a žít jinde, velký byt představuje velkou finanční zátěž hlavně za vytápění. Preferujeme však takové formy vlastnictví či spoluvlastnictví k bytu či bytovému domu, které nebrání potřebné flexibilitě bydlení; nutit každou rodinu ke koupi bytu, v němž v současné době bydlí, je fakticky omezením osobní svobody.

Velice podstatným úkolem v bytové politice je umožnit mladým lidem, kteří zakládají rodiny, aby bydlení bylo pro ně finančně dostupné. Výhodu mají ti, kteří mohou bydlet v bytě po rodičích či příbuzných, kteří zemřeli, a nemusí se zatěžovat hypotékami. Ne každá mladá rodina je však v situaci, že přichází k bytu takto lacino. Je úkolem socialistického státu zabránit lichvě při poskytování půjček na zajištění bytu a nastavit podmínky tak, aby byly pro mladou rodinu splnitelné. To v praxi znamená, že podmínky půjčky a výši hypotéčního úroku si nemohou stanovovat banky, ale musí být určena právním předpisem. Není jednoduché takto podmínky nastavit – na ekonomy z řad komunistů čeká složitý úkol to promyslet. Pomozme jim aspoň vyslovením svého názoru.

POUČENÍ Z KRIZOVÉHO VÝVOJE ČESKÉ DEMOKRACIE – POLITICI ODCHÁZEJÍ, STÁTNÍ DLUH ZŮSTÁVA...

VRACÍME SE K BOHUMÍRU ŠMERALOVÍ

Loni jsme si připomněli 90. výročí vzniku Komunistické strany Československa i 70. výročí skonu jednoho z předních představitelů této strany Bohumíra Šmerala. Mezi mnoha jeho projevy, články a studiemi nabízíme i ty, v nichž se zabýval dějinami našeho i mezinárodního dělnického hnutí. Chápal význam historických zkušeností dělnického hnutí jako poučení pro současnost. Prostudoval protokoly celorakouských sjezdů sociální demokracie, české noviny a časopisy, spisy i články například Františka Palackého. V dějinách obecných i v dějinách dělnického hnutí hledal odpovědi na aktuální politické otázky, nacházel v nich východisko a poučení. Pro nás může být inspirací Šmeralova reagence na určité politické nebo teoretické problémy doby vždy na podkladě jeho velkých znalostí historie.

Na nedávném sjezdu ČSSD se Bohuslav Sobotka i Lubomír Zaorálek zmínili o zakladatelích sociálně demokratické strany před 130 lety i o jejich programech z počátku 20. století. Bohumír Šmeral se vznikem i dalším vývojem této strany několikrát zabýval s obdivuhodnou důkladností. V článku „*Třicetileté výročí založení české strany sociálně demokratické*“ z roku 1908 psal o křesťanském listu české organizace mezinárodní sociální demokracie a o procesu s účastníky svatomarkétského sjezdu v lednu 1879. Počátkům našeho dělnického hnutí se Bohumír Šmeral věnoval v obsáhlé stati „*Národnostní otázka v sociální demokracii až do sjezdu hainfeldského*“. Kritizoval nacionalistické a obhajoval zásady proletářského internacionalismu. Rozebral úlohu Dělnických listů a Budoucnosti a úlohy J. B. Pecky a L. Zápotockého jako jejich redaktorů. Jde o jeden z mnoha dalších příkladů Šmeralova přístupu k dějinám.

Z hlediska dnešní politiky ČSSD mají největší význam Šmeralovy stati „*Od jakých názorů a od jakých vůdců se odklonilo české dělnictvo před padesáti lety*“ a „*K jakým názorům, odvrátivše se od vlasteneckých vůdců, přiklonili se čeští dělníci před padesáti lety?*“ z 10. a 14. září 1922 v Rudém právu. Bohumír Šmeral v nich reagoval na oslavy 50. výročí založení sociální demokracie v pojetí tehdejšími vůdci strany Bechyněho, Tusara, Habrmana, Hampla, Meissnera a kritizuje je, že si přisvojují revoluční tradice počátků dělnického hnutí a dovozuje, že během vývoje strany její vůdcové zavlekli dělnické hnutí pod křídla buržoazie. Při založení sociální demokracie šlo o rozchod dělnického hnutí s politikou liberální buržoazie. Šmeral v článku ze 14. září 1922 použil hodnocení tohoto rozchodu, které provedl historik Zdeněk Václav Tobolka (1874-1951, člen mladočeské strany, po vzniku ČSR sociální demokrat – moje pozn. – KJ) v publikaci „*Sborník, věnovaný dějinám dělnického hnutí*“, vydalo Ústřední dělnické knihkupectví a nakladatelství (A. Svěcený), Praha II. 1921, svazek I., s. 41:

„7. dubna 1878 definitivně byla ustavena samostatná strana československého proletariátu sociálně demokratického...

První sjezd této strany schválil jednomyslně všechny kroky, které pro ustavení strany učinili průkopníci sociálně demokratické myšlenky mezi českým dělnictvem. Schválili definitivně, aby radikální dělnictvo české, český proletariát, setrvalo na svém rozchodu i s českou radikálně demokratickou buržoazií, aby se šikovalo v samostatnou dělnickou stranu po způsobu německém a rakouském a aby na svůj prapor napsalo příznamení k politickým požadavkům radikálního demokratického, k marxismu, internacionále a k myšlenkám sebeurčení národů. Od 7. dubna 1878 v českém radikálním dělnictvu mezinárodní marxistický komunismus vévodil jediný, lassalovství (oportunističtější směr tehdejšího socialismu, pozn. pis.) ustoupilo do pozadí tak, že již nikdy pak mysl sociálních demokratů českých neschválilo“ (zdůraznil v textu Z. V. Tobolka Bohumír Šmeral).

V dalším odstavci článku Bohumír Šmeral citoval Tobolku, jak monarchie pronásledovala sociální demokracii, jak je propouštěla ze svých služeb, rozpouštěla jejich spolky ... Každá dělnická strana, která nezradí zájmy dělníků, musí počítat s nenávisť a násilnictvím bohatých, vládnoucích tříd. Masy českého dělnictva zůstávají věrny starému rudému praporu ... naše je minulost českého dělnického hnutí. Komunistická idea a komunistická strana jsou současně velkou budoucností všeho mezinárodně sjednoceného proletariátu Československa.

Na oba články navázal v článku, napsaném v roce 1922 do Komunistického kalendáře pod názvem „*Proč jsme se prohlásili za stranu komunistickou*“, v němž odpovídá na několik otázek – Co jest na komunismu nového oproti starému sociálně demokratickému nazírání. V jakém ohledu jsme jiní, když jsme komunisty, oproti včerejšku, kdy jsme ještě byli sociálními demokraty. Čili jinak: Čím se liší komunismus od starého sociálního demokratického? A odpovídá:

Komunismus ... jest přirozeným pokračováním, prohloubením, očištěním, zdokonalením toku dělnického hnutí, které se dosud až vyvíjelo u nás pod jménem sociální demokracie. Komunismus je v podstatě stejná soustava názorů a stejná nauka politické praxe, jako byl původní marxistický sociální demokraticismus, avšak očištěná od oportunistických omylů, které během desetiletí byly uneseny do sociálně demokratických stran, původně revolučně marxistických, a vedle toho nově doplněná, obohacená o praktické i teoretické zkušenosti, které dělnickému hnutí přinesla světová válka a revoluční boje proletariátu jednotlivých států po světové válce, v první řadě revoluce ruská (zdůraznil B. Šmeral – dodejme: i po druhé světové válce v době vzniku a existence světové socialistické soustavy, po převratných událostech na rozhraní 80. a 90. let 20. století). Bohumír Šmeral v dalších odstavcích článku podrobně rozebírá vývoj společnosti od revolučního roku

(Dokončení na straně 7)

VRACÍME SE K BOHUMÍRU ŠMERALOVÍ

1848 a charakterizuje zkušenosti, které dělnické hnutí získalo a které je přivedlo k přesvědčení, že je nutno vytvořit marxistickou revoluční stranu. Budiž nám při hodnocení minulosti a nových zkušeností Šmeralova metoda hodnocení minulosti příkladem.

Vývoj po listopadu 1989 potvrdil trvalou platnost myšlenek Bohumíra Šmerala, pokud jde o důvody existence komunistické strany.

Sociální demokracie se ani v teorii, ani v praktické politice nevrátila k marxistickému pojetí politiky zakladatelů strany, na které se občas odvolávají. V roce 2002 promarnil Vladimír Špidla jedinečnou šanci vytvořit vládu ČSSD za přímé podpory komunistické strany a raději se spojil s KDU-ČSL a s Uníí svobody. Vznikly tak předpoklady ke vzniku Topolánkovy i dnešní Nečasovy vlády.

Představitelé ČSSD se kriticky vyjadřují k politice Topolánkovy a nyní Nečasovy vlády. Slibují, že v případě převzetí vlády v zemi by zastavili nepříznivý trend vývoje. V teorii jim přispěchal na pomoc sociolog a filozof Václav Bělohradský (1944). V právu 5. března 2011 adresoval delegátům sjezdu ČSSD celostránkový článek „Vzít reformismus vážně“. Strana se má vrátit ke kořenům sociálně demokratické politiky -

- k hnutí, kterým kdysi tato strana byla. Co znamená návrat ke kořenům sociální demokracie v době, v níž se formulky jako *pokrok, rovnost, sociální (a jiné) jistoty, lidská práva, vědecké řízení společnosti či tržní ekonomika vyprázdnily?* Bělohradský se domnívá, že kořenem sociální demokracie je *reformismus*... který především odlišuje socialisty od komunistů, ti věřili v revoluční změnu světa, což je druhem víry v zázraky, jak napsal Erazim Kohák. Programem sociální demokracie v historickém smyslu není ta či ona reforma, ale reformismus sám. Kdo by neznal Marxovu větu, že „*filozofové dosud svět jen různě vykládali, jde o to ho změnit*“. Je to utopická věta, svět změnit nelze, jen něco uvnitř (našeho společného) světa můžeme reformovat. Reformismus je postaven na důvěře v to, že se lidé umějí dohodnout na tom, co reformovat; podmínkou spravedlivých reforem je svobodná komunikace ve veřejném prostoru ... Současná „*vláda reforem*“ nemá s reformismem nic společného...

Hlavní myšlenky Václav Bělohradský zvýraznil. Jsou však v rozporu s historickou skutečností, jak ukázal skutečný vývoj sociální demokracie objasněný Bohumírem Šmeralem. Ale V. Bělohradský vystihl dnešní teoretická východiska praktické politiky ČSSD a potvrdil potřebu existence KSČM.

★ ŠLI PŘED NÁMI

Ladislav Zápotocký - 160. výročí narození

Jeden z předních průkopníků socialismu v našich zemích se narodil 12. ledna 1852 v Kovářech na Kladensku v rodině krejčího. Vyučil se tomuto řemeslu a živil se jím. V roce 1873 organizoval stávkou krejčovských dělníků v Praze a stanul v čele jejich Vzdělávací besedy.

Seznámil se s dalším průkopníkem socialismu J. B. Peckou a založili spolu časopis Budoucnost, kam oba přispívali. Ladislav Zápotocký spolupracoval s německými dělníky a byl odpovědným redaktorem časopisů „*Arbeiterfreund*“ a „*Sozialpolitische Rundschau*“. Soustavně se vzdělával a dospěl k myšlenkám socialismu. Vydal v roce 1874 překlad stati z Engelsovy knihy Postavení dělnické třídy v Anglii a v roce 1876 překlad jedné kapitoly z Marxovy Bída filozofie pod názvem Stávky a dělnické koalice.

Aktivně se zúčastnil břevnovského ustavujícího sjezdu naší sociální demokracie 7. dubna 1878. V letech 1881-1884 byl pro svou politickou činnost vězněn a poté vypovězen z Prahy. Až do roku 1900 žil v rodné obci Kováry (Zákolany), vrátil se ke krejčovině a věnoval se propagaci myšlenek socialismu mezi spoluobčany. Tuto doslova buditelskou činnost charakterizoval ve svém románě „*Vstanou noví bojovníci*“ syn L. Zápotockého Antonín.

Po návratu z Prahy pracoval v aparátu odborové organizace železničářů. I když ho nemoc v roce 1906 vyřadila z veřejné činnosti, psal do sociálně demokratického tisku a pokračoval v psaní vzpomínek na počátky našeho dělnického hnutí a uveřejnil jejich obsáhlou verzi v kladenské Svobodě na pokračování v roce 1911. Jeho vyprávění od bouří proti strojům ve 40. letech 19. století po velkou hornickou stávkou v roce 1900 bylo vydáno v knize *Průkopníci socialismu u nás*, vydané Státním nakladatelstvím politické literatury v Praze v roce 1954, poznámky a doprovodný text napsal Zdeněk Šolle.

Zápotockého Vzpomínky ... jsou uveřejněny též ve výboru z jeho díla, který vyšel pod názvem K srdci lidu v nakladatel-

ství Československý spisovatel v Praze v roce 1954 s předmlouvou Petra Petrmichla.

Bude užitečné vrátit se k některým autorovým názorům, které nezastaraly.

Bedřich Václavek - 115. výročí narození

Narodil se 10. ledna 1897 v Čáslavicích u Třebíče v rodině lesníka. Po studiu na gymnáziu v Třebíči vystudoval češtinu a němčinu na Karlově univerzitě v Praze. Dva roky učil na reálném gymnáziu v Brně na Poříčí. V letech 1925-1933 byl knihovníkem v Zemské a Univerzitní knihovně v Brně a v letech 1933-1939 ve Studijní knihovně v Olomouci, kam byl předložen pro aktivní účast na akcích solidarity se stávkujícími horníky rosicko-oslavanského revíru na rozhraní let 1932-1933. Aktivně působil v Levé frontě, ve Společnosti pro hospodářské a kulturní sblížení se SSSR, psal do Rovnosti, redigoval časopisy Pásmo, Revue Devětsilu, Index a U-blok. Propagoval v nich metody socialistického realismu v umělecké tvorbě. Teoretickou činnost vědce-marxisty spojoval s působením v KSČ, jejímž členem se stal v roce 1927. Na Olomoucku se po Mnichovu zapojil do její ilegální činnosti pod krycími jmény Hrdina a Svoboda. 5. března 1943 skončil jeho život v Osvětimi a teprve poté gestapo zjistilo, že šlo o Bedřicha Václavka.

Odešel významný literární kritik a historik, spoluvůrce marxistické kulturní politiky. V několika publikacích hodnotil literaturu 20. století i folklor v písních našeho lidu. Literární vědec Štěpán Vlašín v monografii Bedřich Václavek z nakladatelství Melantrich v Praze 1979 charakterizoval život a dílo, které zanechal a představil i práce, které mají podnětný význam i pro dnešek.

Každým rokem byla v Olomouci pořádána konference Václavkova Olomouc a při tamější filozofické fakultě působil Kabinet Bedřicha Václavka za vedení literárního vědce Jaromíra Dvořáka. Po listopadu 1989 byl Kabinet BV zrušen a Jaromír Dvořák již nemohl pedagogicky působit. Jen s obtížemi pokračuje několik nadšenců v naplňování odkazu Bedřicha Václavka.

Karel JANIŠ

○ ODEŠEL POSLEDNÍ ČESKOSLOVENSKÝ A PRVNÍ ČESKÝ PREZIDENT REPUBLIKY VÁCLAV HAVEL.

Když 18. prosince 2011 se objevila tato zpráva v poledním pořadu na ČT 1 a ČT 24 u Václava Moravce, program se zcela změnil. Přítomný předseda vlády Petr Nečas a rychle pozvaní další komentátoři začali vést úvahy o významu Václava Havla pro naši společnost a v širších souvislostech i pro Evropu a celý svět. A venku stále víc občanů, mládeže i dětí se setkávalo zejména na místech spojených s událostmi v listopadu 1989 a pokládali na ně svíčky, a to nejen v Praze, ale i v dalších městech.

Vláda vyhlásila státní smutek na 21. – 23. prosince 2011 a celostátní výbor pro přípravu státního pohřbu Václava Havla ve složení prezident, předseda vlády, předsedové obou komor parlamentu a zřejmě další potřebné osobnosti veřejného života připravil ho v Chrámu sv. Víta na pátek 23. prosince 2011 v pravé poledne. Tisíce lidí putovaly Prahou za rakví na Pražský hrad a odtud do katedrály, tam ovšem jen pro zvané naše představitele a hosty ze 41 zemí z celého světa. Zájemci sledovali pohřeb na velkoprošné obrazovce.

Vláda si pospíšila s návrhem zákona, že Václav Havel se zasloužil o demokracii a lidská práva. Několik diskutujících vyslovilo o tomto návrhu pochybnosti, zejména Petr Pithart, Petr Uhl i další.

S napětím byl očekáván projev prezidenta republiky Václava Klause 21. prosince 2011 po smutečném shromáždění ve Vladislavském sále Pražského hradu. Řekl, že jde o připomenutí **1) odkazu** posledního československého a prvního českého a především prvního demokratického prezidenta po 40 letech komunismu (bez tohoto nesprávného označení předlistopadového režimu se prezident neobejde!); **2) života a díla** státního světově uznávaného symbolu boje za demokracii a lidská práva, který se zasloužil jako nikdo jiný o mezinárodní postavení, prestiž a autoritu ČR ve světě; **3) člověka statečného a pevných názorů** a životních postojů bez ohledu na osobní oběti, jehož život odráží a vyjadřuje velkou část 20. století; **4) symbolu odporu** proti totalitě, **vůdce listopadové revoluce** a zahájených změn a lidé do něj projektovali své naděje. Svými kroky vědomě a rozhodně podpořil ty z nás, kteří v roce 1989 nevidě-

li jen druhý rok 1968 a jen druhý pokus o socialismus s lidskou tváří (*velmi otevřené přiznání, oč jemu a dalším ze skupiny ekonomů ve skutečnosti šlo – o návrat ke kapitalismu!!*); **5) člověka, mimořádně váženou a respektovanou osobnost**, jehož skutky a gesta vyvolávaly diskuse, polemiku a pozornost; **6) spisovatele a dramatika věřícího v sílu slova** měnit svět, neváhajíc svého slovo otevřeně a ostře použít. Ne vždy se naše země a světové dění vyvíjely podle jeho představ a záměrů, některé neskončily úspěchem, v lecčems se mylil...

V závěru projevu prezident poznal, že Václav Havel – prezident, politik,

STŘÍPKY PREZIDENTSKÉ

intelektuál, umělec, člověk – zemřel, jeho díla s námi zůstávají, hledejme v nich poučení a inspiraci k využití pro sebe, naši zemi a její budoucnost.

Jiří Pehe a další komentátoři ocenili projev prezidenta republiky jako velmi dobrý a odpovídající významu Václava Havla. Dodejme, že tváří v tvář tisícům občanů truchlících na ulicích v zimním počasí si nemohl dovolit vést s ním polemiku s použitím často silných slov na jeho adresu, jak to často mezi nimi probíhalo. Jistě mu to dalo mnoho úsilí povznést se nad minulé polemiky a diskuse – dvou pojetí vývoje a perspektiv.

Na státním pohřbu a zádušní mši v Katedrále sv. Víta Václav Klaus řekl, že s Václavem Havlem mnohé odchází, ale zároveň mnohé naopak neodchází. **Mezi myšlenky, které podle jeho názoru neodcházejí:** že svoboda je hodnotou, které stojí za to přinášet oběti, že svoboda je snadné ztratit, když o ni nedostatečně bojujeme, že lidská existence má svůj transcendentní přesah, s jehož vědomím musíme žít, že svoboda je univerzální princip a že berou-li ji komukoli a kdekoli, ohrožuje to i svobodu naši, **zařadil ty, kterými si „přihřál“ svou osobní polívčičku:** že za pravdu, je-li o ní člověk přesvědčen, má smysl podstoupit zápas i s osobními riziky, že slovo má nesmírnou sílu, že umí zabít i léčit, uškodit i pomoci, že umí měnit svět, že říkat se mají i nepříjemné pravdy, že menšinový názor nutně není nesprávný a že o něm musíme přemýšlet a diskutovat, že naše republika je naším dílem a že bude taková, jakou ji sami uděláme.

Prezident Václav Klaus tak reagoval na komentáře, které mu adresují novináři i politologové, pokud kritizuje Evropskou unii, situaci kolem euro-križe a v poslední době je negativně hodnocen téměř vždy, když něco řekne. Vyznamenal se biskup Václav Malý, když odpovídal na otázku, zda u nás vyčnívá někdo podobně jako zemřelý Václav Havel: nikoho takového nevidím, snad v budoucnu někdo z mladých se mu vyrovná – takže Václav Klaus se mu tak nejeví.

○ SPOJENÍ TRŮNU A OLTÁŘE.

Je nadpis článku v Právu 27. prosince 2011. Petr Uhl (1941) napsal, že hodně lidí chtělo uctít Václava Havla okázale, uctívalo se církevně, i když svůj život Václav Havel s církví nespojoval ... český stát a prezidentský úřad nejsou v republice už od roku 1818 spojeny s žádnou církví ... ze sedmi zemřelých čs. prezidentů neměl nikdo pohřeb spojený s jakýmkoliv církevním obřadem, ani Masaryk ... to až prezidenta Havla si římskokatolická církev a Václav Klaus přivlastnili (*svou roli sehrály především velmi dobré vztahy mezi prezidentem a arcibiskupem, což je trnem v oku Tomáši Halíkovi*) ... kázání arcibiskupa Duky bylo tendenční ... Duka chtěl budít dojem, že se Havel ke konci života obrátil k bohu ... byla to troufalost ve společnosti, v níž se jen milion hlásí k církvi římskokatolické, 0,7 milionu se označuje za věřící bez uvedení církve či náboženství, kde 3,6 milionu říká, že jsou bezvěrci a 4,8 milionu tyto údaje nechce uvést ... Duka prohloubením nedůvěry v církvi ji poškodil ... je jen dobře, že duchovní útěchu poskytl Václavu Havlovi před smrtí dalajláma, představitel ateistického náboženství, tedy víry bez boha (*v přehledu denního tisku naše televize článek Petra Uhla neuvedla, poněvadž není zřejmě žádoucí nastavit zrcadlo „absurdnímu“ aktu*).

○ HAVLŮV ODKAZ CHCE ŽÍT DÁL. V článku v Lidových novinách 27. prosince 2011 je uvedeno, že správci Havlova odkazu jsou rozhodli pracovat dál. Jde o Nadaci Fórum 2000, na kterou se každoročně sjíždějí vizionáři z celého světa, dále je to Nadace Dagmar a Václava Havlových Vize 97, pomáhající lidem v nouzi a Knihovna Václava Havla, shromažďující prezidentovo dílo a materiály o něm. **kj**

ANEB CO PŘINÁŠÍ DIVADELNÍ A HUDEBNÍ SEZÓNA V LEDNU A ÚNORU 2012

Mahenovo divadlo uvede v premiéře (27. I.) hru Zdenka Plačého Černá madona. Jde o zpracování příběhu oblíbení Brna Švédy roku 1645. Hra je určena vedle provádění v kamenném divadle, k provádění v plenéru. S tímto záměrem vznikla, na přání primátora města Brna Romana Onderky. Je zajímavé, jak se téma pravidelně opakované v Den Brna 15. VIII. na Zelném trhu, v podobě bojové inscenace, za účasti početného ansámblu skupin historického šermu, dostává na divadelní prkna. Podobné představení, z pera a v režii Emanuela Schikanedera bylo provedeno roku 1807 na louce v Komárově za účasti 300 ozbrojených statistiků. Schikaneder byl, jako autor libreta k Mozartově Kouzelné flétně zkušený divadelník a určitě sledoval nejen kasovní úspěch. Bylo potřeba povznést sebevědomí Brňanů zbídačelých pobýtem napoleonských vojsk před necelými dvěma roky po Bitvě u Slavkova. Každoroční provádění bojové inscenace na Zelném trhu i historické srovnání, tak vyvolává otázky po smyslu současné divadelní inscenace. Odpověď je jak na objednavateli, tak na autorovi, současně režisérovi a definitivní odpověď dá divák. **Reduta** uvede (3. II.) premiéru baletu určeného dětem, nazvaného Čertovské pohádky. Inscenaci vytváří mladí choreografové Aki Nishio a Marek Svobodník, kteří získávali své první zkušenosti v tvůrčích dílnách uváděných brněnským Baletním souborem pod názvem Debut – Choreografický ateliér. Mladí tvůrci jsou choreografy, libretisty i režiséry krátkých příběhů, jejichž předlohou budou známé i méně známé pohádky s čertovskou tematikou.

Městské divadlo na Činoherní scéně premiéruje jako druhé na světě (4. II.) muzikál Papežka Jana podle světového literárního bestselleru americké spisovatelky Donny W. Grossové nazvaného Papežka. Vyšel ve více než třiceti jazycích a byly podle něho natočeny dva celovečerní filmy. První, britský v roce 1972, pod stejnojmenným názvem, v režii Michaela Andersona, v hlavní roli s Liv Ullmanovou. Autorem muzikálu je mladý německý skladatel a textař Dennis Martin, z jehož dílny vyšly muzikály Elizabeth a Bonifatius. Muzikál Papežka Jana vypráví příběh, církvi z pochopitelných důvodů považovaný za legendu, o ženě, která v letech 855-857 usedla na papežský stolec. Historická realita, jak je v raném středověku běžné, se opírá jen o několik zmínek. První z roku 875 v kronice Chronografia Tripartita sepsané neúspěšným kandidátem na papeže Anastasiem Bibliothecariem a proto může být pravdivá. Jde však o poznámku patrně z 13. století snad psanou rukou Martina z Opavy, autora kroniky Chronicon Pontificum et Imperatorum, kde příběh papežky uvádí. Odlišná verze je citována ve spise Sedm darů ducha svatého, který ve 13. století sepsal dominikán Etienne de Bourbon. Co by pravdivosti příběhu odpovídalo, je stolička s otvory na níž budoucí papež před uvedením do úřadu musel dokazovat své mužství, dnes k vidění ve Vatikánském muzeu. Dle nejbarvitější verze měla papežka porodit během procesí a rozezení věřící ji roztrhali. Jak si s muzikálovým příběhem poradí režisér Stanislav Moša, divák uvidí a historická i literární předloha dovoluje volnou interpretaci. Městské divadlo, tak pokračuje v mnohaleté linii svého šéfa a režiséra inscenace bavit publikum.

V Divadle Bolka Polívky uvádí (26. I.) Divadlo A. Dvořáka Příbram Drobečky z perníku Neila Simona. Několik běžných životních situací musí řešit alkoholička právě propuštěná z léčení, její nedospělá dcera a stále neúspěšný herec, čekající na příležitost, která nepřichází. Simona Stašová získala cenu Thálie 2007 za mimořádný ženský jevištní v hlavní roli. Divadlo Komédie uvede (8. II.) poslední hru rakouského skandalisty Petera Handkeho Podzemní blues. Jde o kritickou úvahu o bezmocném hněvu, který se člověka zmocňuje při pohledu na nekultivovanost a lhostejnost současné společnosti. Autor tak zůstává věren své tradici nemilosrdného společenského kritika a generační soubor ztělesňují Martin Finger a Boleslav Polívka.

Divadlo Husa na provázku reprizuje (28., 30. I., 20., 21. II.) hru Milana Uhdeho s hudbou Miloše Štědrone Leoš aneb Tvá nejvěrnější o Janáčkově. Autor, který v minulosti v době vrcholné slávy Provázku odmýštil Mrštíkovu Pohádku máje, v duchu své autorské tradice stejně přistoupil k Janáčkově. Zůstal jen skladatel jako člověk a jeho lásky pro neinformovaného diváka s jistou dávkou senzací. Hudba Miloše Štědrone přesahuje do opery v duchu Nové hudby, psané však pro činohere.

Divadlo u stolu reprizuje (21. I.) v režii Ivo Krobota Dostojevského povídku Něžná. Jde o jednu z nejmistrnějších povídek Dostojevského z roku 1876. Základ příběhu tvoří tragický milostný vztah dvou lidí s odlišnou životní zkušeností, staršího muže a mladé dívky, který dává jednomu z partnerů příležitost k sebezpytování. Ne náhodou byla v roce 1969 filmově zpracována režisérem francouzské Nové vlny Robertem Bressonem.

HaDivadlo reprizuje (24. II.) komedii předního současného německého dramatika Davida Gieselmanna Holubi. Hra v režii Mariana Amslera využívá postupů klasické francouzské frašky, ale ve skutečnosti je společensko kritická. Majitel prosperující firmy se jednoho dne rozhodne zmizet a nebyt dál součástí v soukolí ekonomických a rodinných vazeb a výsledkem je dokonalý chaos. Porucha (31. I.) Falka Richtera opět v režii Mariana Amslera je sledem scén vybírajících si ty nejkrutější zlomové okamžiky života hrdinů v čase Vánoc. Méně zkušený divák může být dezorientován nepřehledným dějem a kontrastující smírnou závěrečnou pointou.

Divadelní studio V reprizuje (28. I.) bestseller viktoriánské Anglie, Alenu v říši divů Lewise Carolla. Autor reagoval na dětské vnímání i absurdnost světa průmyslové revoluce, jež autora i jeho malou posluchačku Alici Liddellovou obklopovala. Vzniklo tak nosné dílo pro všechny budoucí generace.

Divadlo Polárka reprizuje (19. I.) v rámci své vzdělávací linie pro středoškoláky a vysokoškoláky Nezvalovu Manon Lescaut. Toto jedno z nejlepších Nezvalových děl je považováno za lepší než originál z pera Abbé Prévosta.

Divadlo Radost uvádí (27. I.) Ryché šípy z Oltecu s podtitulem Kam se poděli gentlemani. Jaroslava Foglara pro divadlo přepsal, režíruje i hudbu napsal Vlastimil Peška. Jde o jedno z klasických děl dětské literatury podané s humorným odstupem.

Studio Marta scéna Divadelní fakulty JAMU uvádí (19. 20. I.) Prince Homburského autora Heinricha von Kleista k výročí jeho úmrtí (před 200 lety skončil sebevraždou). Drama postihuje konflikt mezi jedincem a společností. Povodeň (25. 26. I.) nobelisty Guntera Grassa je jednou z jeho tří divadelních her z roku 1963. Kdo by tehdy tušil, že britský společenský kritik a propagátor německého antimilitarizmu, se o půl století později přihlásí ke svému mládí v jednotkách SS.

Brněnská Filharmonie uvede (25. a 26. I.) v Janáčkově divadle pod taktovkou Alexandara Markoviče, Dvořákovu Píseň bohatýrskou a symfonickou báseň Richarda Strausse ovlivněnou Nietzscheho filosofií Život hrdinův. Šostakovičův Houslový koncert přednese izraelský houslista vycházející z ruské interpretační školy Vadim Gluzman. Spolek přátel hudby uvádí (31. I.) v Besedním domě Večer dechového kvinteta, kde zazní Kvintet Es dur Antonína Rejchy, profesora pařížské konzervatoře, mezi jehož žáky patřili Liszt, Gounod, Berlioz a Franck.

Janáčkova akademie muzických umění uvede (16. I.) v koncertním sále Hudební fakulty v rámci absolventských koncertů pěvecký recitál Evy Štěrbové a Romana Hozy a fagotový koncert Pavla Horáka s programem kde zazní slavné koncerty pro fagot starých mistrů Antonia Vivaldiho a Johanna Nepomuka Hummela. Obtížný Koncert pro lesní roh Richarda Strausse zahraje (30. I.) jako absolventský výkon Tomáš Kolář. Posluchač má tak příležitost poslechnout si skladby dechového repertoáru a pokračování tradice brněnské hornové školy. V 70. letech 20. století byla brněnská JAMU jedním z evropských center hry na lesní roh. /V/

RAJLICHOVÉ Z HLAVNÍHO MĚSTA DESIGNU

Neobyčejné Brno je název publikace psychologa, vysokoškolského pedagoga a novináře Jaroslava Štěpánka, která přišla na předvánoční trh z nakladatelství Littera a v souladu s podtitulem Unikáty a prvenství jednoho obyčejného středoevropského města připomíná čtenáři i skutečnost, že Brno je hlavním městem designu.

Mnoho se o to zasloužil nyní už bezmála dvaadevadesátiletý výtvarník Jan Rajlich, z jehož podnětu je Brno od roku 1964 dějištěm mezinárodních bienále užité grafiky. Do roku 1992 byl tento umělec předsedou jejich organizačního výboru. Respektovaný guru grafického designu a mistr vizuální komunikace, vycházející z konstruktivistické avantgardy i z funkcionalistických tradic graficky upravil přes 150 knih, sborníků a katalogů, výtvarně zpracoval na 100 výstav a veletržních expozic a navrhl kolem 300 plakátů. Vysokých ocenění se mu dostalo u nás i v zahraničí. Prezentoval svá díla na více než 300 kolektivních a téměř 50 samostatných výstavách.

Jan Rajlich senior o sobě skromně říká, že ve svém věku už má jen prozaické zájmy. Ale v debatách s přáteli udivuje úctyhodným přehledem k současnému dění. Obdivuhodně se dokáže vyrovnávat s příznaky, charakterickými pro jeho věk.

Letos spolu se synem Janem se představili oba například v červenci na výstavě Sdružení Q, jehož jsou členy, nazvané „Pocta Ludvíku Kunderovi – Úhledná džungle“ v Galerii Orlovna v Kroměříži nebo od 23. září do 13.

Bohumil Hlaváček

listopadu v tchaj-wanském hlavním městě Tchaj-peji na výstavě světového kulturního plakátu, která s velkým ohlasem proběhla v Národním muzeu historie v době mezinárodního kongresu IDA – International Design Alliance.

Nepochybně má radost z toho, že jedenašedesátiletý syn doc. Ing. arch. Jan v jeho šlépějích důstojně kráčí. I jeho osudem se stal grafický design a to rovněž na vysoké mezinárodní úrovni. Vede odbor průmyslového designu v Ústavu konstruování na Fakultě strojírenského inženýrství Vysokého učení technického. Přednáší v Indii, Íránu, Japonsku, Mexiku, Nizozemsku, Rakousku, Rusku, Skotsku, Slovensku, Tchaj-wanu, Ukrajině i USA. Má za sebou na tři desítky samostatných výstav svých plakátů, grafického designu, serigrafie a malby a více než 200 výběrových kolektivních výstav u nás i v zahraničí. Také jeho letošní bilance je obdivuhodná. Poslední své výstavy „Plakát“ v Galerii Akvarium v indickém Ahmedabadu se i v září osobně zúčastnil. Pro Japonsko stíženě přírodní katastrofou zpracoval dva grafické návrhy bambusových vějířů Marugame uchiwa, které jsou součástí benefiční kolekce vystavované po celém Japonsku i v zahraničí. Jeho plakát na stejné téma byl zařazen na výstavu od 22. října do 22. prosince v Muzeu plakátu v japonském městě Ogaki na ostrově Honšū. Jan byl v září pozván spolu s vybranými 100 autory

z celého světa na americké bienále plakátu ve Fort Collins v Coloradu. V červenci v kyperské Larnace byl zvýrazněn speciální expozicí jako „vybraný designér“ na 4. mezinárodním bienále plakátu a grafického designu „United Designs“, které organizují vždy v jiné zemi kupodivu Korejci. Také pro již zmíněný světový kongres IDA v Tchaj-peji navrhl plakát „Design na rozhraní“, který byl součástí stejnojmenné výstavy 45 vybraných designérů. A například ještě v dubnu byl pozván na výstavu „25 to 25“, kde se 25 předních světových tvůrců vyjadřuje svým plakátem k 25. výročí Chernobylu. Tato výstava od premiéry v ukrajinském Charkově celý rok putuje po galeriích v různých zemích.

Mimo vlastní práce Jan Rajlich junior k 20. jubileu Sdružení Bienále Brno zorganizoval členskou výstavu současného grafického designu „SBB A. D. 2011“, jež je ještě stále k vidění v Galerii HaDivadlo v Brně. A samozřejmě učí a na fakultě se věnuje mimo jiné přípravě nového magisterského oboru „Design vizuálních komunikací“, který by měl být otevřen od roku 2013. Pro rok 2012 připravuje své kolekce na základě zatím dvou pozvání – na trienále ekologického plakátu 4. Blok v Charkově a na výstavu současného světového plakátu v Dánském muzeu plakátu v Aarhuzu. A snad se také konečně podaří vydat knihu pamětí Jana seniora „Brno černá bílá“, na jejímž dokončení nyní oba Rajlichové intenzivně spolupracují.

VELICE ZDAŘILÝ KONCERT

Hudebních podvečerů v roce 2011 Výbor národní kultury uspořádal méně než v minulých letech pro potíže s místnostmi. O to zdařilejší byla akce, která se uskutečnila 28. listopadu v Domě národnostních menšin uvnitř objektu Staré radnice – koncert z díla Antonína Dvořáka a Gustava Mahlera při příležitosti jubilejí obou skladatelů (170 let od narození Dvořáka a 100 let od úmrtí Mahlera). Tři účinkující altista Věra Bakalová, houslista Jiří Novotný a klavírista František Kratochvíl – se svého úkolu zhostili znamenitě. Zvláště nutno vyzvednout zpěv paní Bakalové, která přesvědčila posluchače koncertu o své dokonalosti.

Výhodou sálu je jeho výborná akustika, kamenné zdivo dodává zpěvu pěkný zvuk a dobře je zpívanému slovu rozumět. Ale i instrumentální skladby Dvořákovy pěkně zněly, klavír i housle bylo dobře slyšet a posluchači získali kva-

litní zážitek. Druhá část koncertu byla vyplněna písňovým cyklem G. Mahlera Písně o mrtvých dětech. Skladba je složena německy, paní Bakalová se jí zmocnila velkolepě, pro posluchače sama přiložila texty pěti písní a epilogu a cyklus uvedla kratší přednáškou o okolnostech vzniku cyklu a osobní motivaci Mahlera, kterému zemřela většina sourozenců již v dětském věku a dvě jeho děti se také nedožily dospělosti. Skladba je tklivá, chmurná, ale vyznívá optimisticky – autorova hluboká víra překonává zlý osud dětí, kterým v tomto světě nebylo dopřáno pobyt déle. Děkujeme paní Bakalové za iniciativu, s níž připravila toto Mahlerovo poměrně málo známé dílo, a za náročný pěvecký výkon, kterým prokázala svou uměleckou dokonalost, přestože krátce před vystoupením léčila své horní dýchací cesty. Profesionální jejího vystoupení, zaujetí pro Mahlerovo dílo a osobní ztotožnění se zpívaným textem – to jsou klady pěveckého výkonu, které milovníci hudby dokážou ocenit. -vš-

Obsah sborníku k dějinám a výstavbě Brna je tradiční – od událostí před několika stoletími k době nedávné. Titulky příspěvků o tom svědčí: Středověká silnice přes Červený kopec. Delfíni v renesančním Brně. Novinové zpravodajství a počátky novin v Brně. Demografický vývoj a odhad počtu obyvatel v brněnské svatopetrské farnosti během 18. století. Brněnské malířství od Řijnového diplomu do založení spolku Mährischer Kunstverein. Pomník Gustava Winterhollera (starosty Brna v letech 1880-1894; spory o vztyčení, umístění a způsobu financování i o autorství pomníku připomínají nedávné diskuse o pomnících na Moravském náměstí).

20. století se týkají příspěvky: K personálnímu zajištění výuky na právnických fakultách v prvních letech ČSR. Několik poznámek k minulosti a současnosti kavárny Savoy. Osvobození Brna-Králova Pole v deníkových záznamech Anny a Jiřiny Vodových z dubna-května 1945. Návštěvy prezidenta Beneše v Brně 12. - 16. května 1945 a 9. července 1946.

Autor příspěvku Radovan Kolbaba připomíná nejprve odhalení sochy Edvarda Beneše před budovou Právnické fakulty Masarykovy univerzity na ulici Veveří 10. dubna 2010 a diskuse kolem záměru postavit sochu a realizovat ho. Připomíná názory odpůrců sochy, kteří kladli otázku, proč by mělo mít Benešovu sochu právě Brno, a nikoliv Kožlany, Praha, Sezimovo Ústí, co má Brno spo-

lečného s osobností druhého československého prezidenta. A autor právem za jeden z důležitých okamžiků shledání Edvarda Beneše s Brnem uvádí rok 1936, kdy mu 10. června zástupci města udělili čestné občanství a 13. června přijel na svoji první návštěvu Brna ve funkci prezidenta republiky. Autor si stanovil úkol, který splní ve své studii: připomenutím poválečných návštěv prezidenta Beneše v letech 1945 a 1946 dobrat se řady zajímavých informací týkajících se jak Beneše, tak samotného města a jeho poválečného vývoje, ukázat na brněnských návštěvách Beneše tak neobvyklý fenomén, že lidmi byl Beneš oslavován jako osvoboditel z nacionalistického područí a neomylný státník a jeho hvězda zářila naplno, dotknout se situace v Brně bezprostředně po válce a rok po ní i toho, jak na návštěvy prezidenta republiky reagoval brněnský lid, jaký byl význam těchto návštěv, zda měly pouze reprezentační charakter či měly hlubší politický význam, provést srovnání návštěv a vyzdvihnout jejich společné i rozdílné znaky.

Radovan Kolbaba úkol, který si ve studii před sebe postavil, splnil velmi dobře. Přesně podle zpráv, reportáží a informací z dobového tisku popsal průběh obou prezidentových návštěv v Brně, celkovou odezvu brněnských občanů na tyto návštěvy i srovnání obou návštěv a jejich význam. Velmi cenné jsou též textové přílohy, v nichž jsou uvedeny uvítací projevy předsedy ZNV

Františka Loubala 12. května 1945, předsedy Národního výboru Brno Vladimíra Matuly 9. července 1946 i oba projevy prezidenta Edvarda Beneše. Nechybí ani několik fotografií z obou návštěv. Podle autora studie je dnes prezident Beneš připomínán především ve spojitosti s Mnichovskou dohodou a tzv. Vítězným únorem.

V této souvislosti oceňuji, že obě návštěvy prezidenta Beneše v letech 1945 a 1946 byly obsáhle připomenuty. Ale prezident Beneš byl v Brně i v roce 1937, kdy byl 16. března promován čestným doktorem technických věd na Vysoké škole technické v Brně a čestným doktorem filozofie Masarykovy univerzity v Brně. Projevy při promocích – o významu republiky a o chaosu v názorech filozofických a mravních, v koncepcích hospodářsko-sociálních – jsou otištěny v knize Edvard Beneš, Projevy - články - rozhovory 1935-1938, Masarykův ústav - Archiv AV ČR Praha 2006, s. 358-371 a 372-373. Projev prezidenta Beneše při udělení čestného občanství 10. června 1936 je v uvedené knize na s. 147-9. Mnoho prezidentových myšlenek nezastaralo, mají co říci i po mnoha desetiletích!!

Sborník Brno v minulosti a dnes 23, který prohlubuje a rozvíjí poznání dávné i nedávné minulosti města Brna, je k dispozici v Archivu města Brna na Nové radnici a na Přední ulici 2 v Brně-Černovicích.

ZKAMENĚLÉ POKLADY SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ UNESCO

125 originálů zkamenělin zvířat především obratlovců ze slavné lokality Messel, která je od roku 1995 zapsaná do světového dědictví UNESCO, zpřístupnil veřejnosti od 6. ledna do 7. dubna Palác šlechticů Moravského zemského muzea v Koblížně 1 v Brně.

Naleziště jsou paleontologické Pompeje ve spolkové zemi Hesensko u severních výběžků pohoří Odenwaldu nedaleko Frankfurtu nad Mohanem. Jde o uzavřený povrchový důl, kde se v letech 1885 až 1971 těžily živíčné břidlice. Na zkamenělinách jsou zachovány nejjemnější struktury včetně obsahu žaludku, zbytků tkání, peří ptáků, blanitých křídel netopýrů či srsti savců. Lokalita je fosilizovaný archiv eocenního života před 47 miliony lety. Evropa byla v té době ještě ostrovem ze všech stran obklopeným mořem a panovalo zde tropické klima, které bylo způsobeno celosvětovým oteplením v období eocénu. A to do takové míry, že severní i jižní pól nebyly pokryty sněhem.

V hornorýnském prolomu se obnovila na hranici křídly a třetihor stará tektonická zóna s rozsáhlou činností sopek. Sopečné exploze po sobě zanechaly řadu kráterů, z nichž jeden se stal dějištěm messelského příběhu. Návštěvník výstavy uvidí dokonale zachované kostry ryb, žab, ještěrek, krokodýlů, hadů, želv, mnoha druhů ptáků a savců. Právě savci patří z vědeckého hlediska k těm nejdůležitějším, neboť často představují jejich ranná stádia evoluce. Bylo jich zde objeveno na 45 druhů a obývali všechna prostředí okolí messelského jezera od jeho břehů až po koruny stromů okolního pralesa. K vidění jsou dokonalé kostry předků vydry, mravenečníka, lemura, primáta, tapíra, prakoně, ježkovitých savců, hlodavců, primitivních masožravců či vačnatců. Většina z nich vyhynula do konce třetihor.

Messel otevírá okno do historie Země krátce po zániku dinosaurů, kteří vyhynuli na Zemi před 65 miliony let a zanechali volné ekologické niky pro vývoj a diverzifikaci savců. (vž)

Naši první jubilanti

Minulý měsíc oslavili své narozeniny soudruzi **Emil ROŠOCHATÝ**, **Ing. Vítězslav PODLIPNÝ**, **PhDr. Vlasta STAŇKOVÁ**, **Eliška PŘIKRYLOVÁ**, **Jarmila ZAVŘELOVÁ** - všichni **MO KSČM 1100**, **Anna MARŠÁLKOVÁ**, **Paavel GREPL** a **Božena SMOLÍKOVÁ** - **MO 1101**. Všem dodatečně blahopřejeme!

- 3.12. **Jaroslav FRANC**, 69 let, MO 1401
1. 1. **Taťána FRANKOVÁ**, 65 let, ZO KSČM 0102
Emilie HALÁŠKOVÁ, 87 let, ZO KSČM 2708
 2. 1. **Ladislav DRÁPAL**, 66 let, ZO 0505
Štěpánka KOSKOVÁ, 81 let, LKŽ
 3. 1. **Zdeněk OŠMERA**, 45 let, MO KSČM 1100
 4. 1. **Jana MUSILOVÁ**, 72 let, ZO 1508
 5. 1. **Alena MAKALOVÁ**, 77 let, LKŽ
Zdenka GREGOROVÁ, 81 let, ZO KSČM 0305
Vlastimil ZAPÁRKA, 87 let, ZO KSČM 0305
 7. 1. **RSDr. Jaroslav ZDRÁHAL**, 80 let, MO KSČM 2901
Olga ŽÁKOVÁ, 91 let, ZO 0305
Miroslava BURIÁNOVÁ, 95 let, ZO KSČM 0419
 8. 1. **Marcela SEDLAČÍKOVÁ**, 64 let, MO KSČM 1100
Anežka KOUDELNÁ, 80 let, ZO KSČM 1508
 11. 1. **Iva KRIŠOVÁ**, 37 let, ZO KSČM 3023
 13. 1. **Olga TRÁVNIČKOVÁ**, 85 let, ZO KSČM 1508
 15. 1. **Jarmila NEVESELÁ**, 82 let, LKŽ
 16. 1. **Jiří HORAKOVSKÝ**, 65 let, ZO KSČM 0505
 17. 1. **Ludmila MUSILOVÁ**, 88 let, LKŽ
Libuše ZAVADILOVÁ, 60 let, ZO KSČM 3023
 18. 1. **Josef ČERMÁK**, 80 let, MO KSČM 2901
Anežka GAVENDOVÁ, 79 let, LKŽ
Oldřich KRIGL, 73 let, ZO 1508
 19. 1. **Karel JOCH**, 79 let, ZO KSČM 0505
Jaroslava FRÝZKOVÁ, 77 let, LKŽ
Marie PETRÁNOVÁ, 73 let, ZO KSČM 0502
Anežka PROCHÁZKOVÁ, 88 let, MO KSČM 1401
 20. 1. **Jiří MATUŠEK**, 64 let, předseda Z KSČM 3002
Gen. Ing. Jaroslav VÍTEK, 87 let, ZO KSČM 1505
PaedDr. Růžena JAŠKOVÁ, 79 let, ZO KSČM 1508

21. 1. **Ing. Ludmila MOTTLOVÁ**, 83 let, ZO KSČM +508
23. 1. **Jiřina SCHLEINOVÁ**, 70 let, ZO KSČM 0305
24. 1. **doc. Ing. Miloš ZEMAN**, 85 let, ZO KSČM 1505
26. 1. **Lydie MIČKALOVÁ**, 61 let, LKŽ
Bohumil POKORNÝ, 84 let, ZO KSČM 2708
Marie JEŘÁBKOVÁ, 87 let, ZO KSČM 0305
Miroslav VRÁNA, 80 let, ZO 0423

28. 1. **Marie POSPÍŠILOVÁ**, 73 let, LKŽ
Milada ELIÁŠOVÁ, 91 let, MO KSČM 1401
29. 1. **Blanka BŘEZINOVÁ**, 86 let, MO KSČM 1401
30. 1. **Leo VÁVRA**, 80 let, ZO KSČM 0423
31. 1. **Vlastimil NETREFA**, 83 let, MO KSČM 1401

Naším jubilantům hodně zdraví a pohody po celý rok přeje **ZO(MO)** a **MěV KSČM** a **LKŽ Dobromysl**. Připojuje se také redakce. **did**

GRATULACE

31. ledna oslaví 80 narozeniny gen. mjr. v.v. RSDr. Ing. Jaroslav Kostečka.

Po vyučení strojním zámečníkem absolvoval školu důstojníků v záloze, aby pak postupně zastával všechny základní důstojnické funkce. Velel dvěma plukům, působil jako zástupce velitele motostřelecké divize, pět let zastával funkci velitele VUSd v Kroměříži, dva roky funkci prvního zástupce 1. armády v Příbrami.

Na VAAZ v Brně pracoval 10 let ve funkci prorektora - zástupce pro věci politické. Absolvoval dvě vojenské vysoké školy a postgraduál na Akademii společenských věd SSSR.

Je ženatý, vychoval dvě děti. Do KSČ vstoupil před 60 lety. Zastával celou řadu stranických funkcí, dvě období byl

členem KV KSČ v Brně. Především však je to čestný, poctivý člověk - komunist, který se nikdy nezpronevěřil svému přesvědčení. Byl a stále je příkladem svým spolupracovníkům a přátelům. Zejména jejich jménem mu do dalších let upřímně přejeme pevné zdraví a osobní spokojenost. **Milan Křišo**

V našich vzpomínkách ...

V našich vzpomínkách žije již pět let dlouholetý pracovník a funkcionář naší strany **soudruh Leopold Šafář**. Každodenní poctivá práce na OV KSČ ve Znojmě a v Blansku, ve funkci aktivisty Jihomoravského KV KSČ nebo v sekretariátu vedoucího tajemníka tohoto orgánu i jako místopředseda ObNV Brno I.

A též dobrosrdečnost a životní optimismus a ochota pomoci každému, kde pomoci mohl, třeba i jen radou a dobrým povzbuzujícím slovem. Do posledních chvil života měl zájem o dění v naší společnosti a zůstal věrný myšlenkám socialismu. To byl náš Leopold!

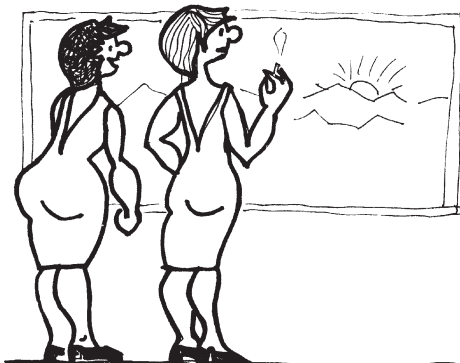
Karel JANIŠ

Chemik s ekonomem na Václavku

Jde ministr financí s prezidentem republiky po Václavském náměstí v Praze a říká: „Václave, proč nám stále lidé píší, že je všechno strašně drahé a ještě zdrazujeme? Tady za výlohou vidím kabát 400,- Kč, sako 300,- Kč, kalhoty 200,- Kč, to jsou přece slušné ceny, ne?“ Prezident odpoví: „Mirku, pojď pryč, to je čistírna!“

Lid obecný to takto uslyšel 17. listopadu 2011 „v nejbližší době!“ **kj**

NENÍ TO SYMBOLICKÉ, ŽE I V TĚ PŘÍRODĚ JE LISTOPAD NÁSTUPEM TEMNOTY A ÚNOR POČÁTEK SVÍTÁNÍ

Jwri